

lovgivningen, kan nu efter vor Mening ikke være afgørende for, om Danmark kan tiltræde Konventionen eller ikke. Det er næppe disse Virksomheder, som man ud fra internationale Synspunkter har lagt Vægt paa, naar man taler om industrielle Foretagender. Der kunde derfor formentlig intet være til Hinder for, at Danmark benyttede den ved Konventionsudkastets Artikel 4 hjemlede Ret til at fastsætte Undtagelsesbestemmelser til at undtage de Virksomheder, der ikke nu omfattes af Fabrikloven og Søndagslovgivningen. Herfor taler ogsaa, at Arbejderne i saadanne mindre Virksomheder gennemgaaende staar i et Forhold til deres Arbejdsgiver, som aldeles ikke kan sammenlignes med Forholdene indenfor de større Bedrifter. Det forekommer os meningsløst at forbyde disse Arbejdere at hjælpe deres Arbejdsgivere, naar det en sjælden Gang er nødvendigt at udføre et Arbejde paa en Søndag; selv om de frivillig maatte ønske at arbejde, i hvilken Forbindelse vi iøvrigt skal bemærke, at Søndagsarbejde sikkert i det store og hele ikke spiller nogen større Rolle for den enkelte Arbejder, men vel i særlige Tilfælde vil kunne blive af stor Betydning for en Arbejdsgiver.

Hvad Transportvirksomheder angaar, forekommer det os overflødigt ad Lovgivningens Vej for de Virksomheder, som af almene Samfundshensyn nødvendigvis maa foregaa om Søndagen, at indføre et Forbud, som er beregnet paa forinden Lovens Ikrafttræden atter at ophæves af Indenrigsministeriet.

Reglen om Kompensation for mistet Søndagsfrihed kan heller ikke være nogen ufravigelig Betingelse for Konventionens Ratifikation, idet den i Konventionens Artikel 5 kun er opstillet som noget, der »saavidt muligt« bør indføres. Kompensationsreglen er imidlertid som en Lovbestemmelse ganske uantagelig for langt Hovedparten af de danske Erhverv. Det er vel som bekendt her i højere Grad end i de fleste andre Lande Sædvane, at Arbejderne holder fri paa alle Helligdage, men naar det undtagelsesvis er nødvendigt for en Virksomhed at holde nogle Arbejdere i Arbejde om Søndagen, vil det i Almindelighed vise sig ugerligt for de paagældende Virksomheder at give en fuld Hviledag paa en Hverdag eller Afkortning af Arbejdstiden paa 2 eller flere Hverdage, thi Søndagsarbejdet vil jo netop have været nødvendigt for at klare en øjeblikkelig Nødsituation, og det kan da ikke nytte noget at svække sig ved at give ekstra Frihed nogle Dage efter. Det er formentlig netop ud fra tilsvarende Betragtninger, at forskellige betydende Lande paa Arbejdskonferencen nægtede at gaa med til Kompensationsreglen, og naar man indførte Reglen i Konventionsudkastet som noget, der var ønskeligt, men som ikke skulde være nødvendigt for Ratifikation af Konventionen, var det vel netop for at muliggøre, at et Antal Lande kunde slutte sig til Konventionen, uden at fastsætte Bestemmelser om Erstatning for mistet Søndagsfrihed.

Reglen i Konventionens Artikel 7 om Bekendtgørelse for Arbejderne angaaende Søndagsfrihed forudsætter efter vor Anskuelse ikke Nødvendigheden af formelig Opslag i Fabrikker og Værksteder, hvilket ogsaa her i Landet, hvor det er den langt overvejende Regel, at alle Helligdage er Fridage, vilde være ret upraktisk. Med den nuværende stærkt udviklede Organisering af Arbejderne, kunde der efter vor Formening intet være til Hinder for at anse de i de kollektive Overenskomster indeholdte Bestemmelser om Arbejdstiden som fyldestgørende Bekendtgørelse om Søndagsfriheden, for saa vidt angaar alle de Virksomheder, hvor Frihed paa Helligdage er det normale.

Saafernt man maatte ønske at ratificere den omhandlede Konvention, bør dette derfor efter vor Mening kun ske paa den Maade, at man i Henhold til Konventionens Artikel 4 — foruden de Undtagelser, som iøvrigt maatte være nødvendige — undtager de mindre vigtige Haandværks- og Industrivirksomheder (de, der ikke er omfattede af Fabrikloven) saavel som de Virksomheder under Fabrikloven, som nu har Tilladelse til at arbejde om Søndagen, samt alle de Transportvirksomheder, som nu kan foregaa om Søndagen. Det maatte da endvidere som bemærket være en Forudsætning, at man i Henhold til Artikel 5 undlod ad Lovgivningens Vej at fastsætte nogen Kompensationsregel samt at Opslag angaaende Hviledagen ikke fordredes for de Virksomheder, der som almindelig Regel giver hele Personalet Frihed om Søndagen.

Vi mener imidlertid, at en saadan Ratifikation — i hvert Fald indtil videre — ikke bør finde Sted.

For det første er det efter vor Mening ganske forfejlet her i Landet ved Lov at forbyde Søndagsarbejde, naar saadant Forbud ikke er nødvendigt af Hensyn til Samfundets Søndagsro. Et saadant Forbud vilde maaske være naturligt, hvis Forholdene var saaledes, at Arbejdernes Søndagsfrihed var udsat for stadige Angreb fra Arbejdsgivernes Side, men saaledes er det jo som gentagne Gange foran berørt ikke. En